

Sinka István
Magyar hatodosok

*Az én kedves jó Móricz Zsiga bátyámnak
ajánlom szeretettel, egy hajdani hatodos
és tizenegyedes...*

Senki báróéknál
hatodos tengeri,
a jó Isten jó és
mégis megengedi.

Bagóért, pitykéért
másra kardot rázni?
A tizenegyedik
kedvért csatázni?

Hatodos tengeri!
De ha apellálunk,
törvénytől törvényig
bolond útat járunk.

Százezrünknek ingyen
messzi sírba bukni?
Másik százezrünknek
Kanadába futni?

Megcsalt hatodosok,
korpából felesek
s búzából kijátszott
tizenegyedesek.

El nem sírni soha
siratnivalókat?
Etetni, itatni
vazul-vakítókat?

Aratáskor pedig
nemde úgy illenék,
hogy ne muzsikáljon
könnyedén a kerék.

Ezért kellett nekünk
magunkat tagadni?
s minden győzelmünkben
vesztesnek maradni?

Bizony a mi ügyünk
régén nem egyenes –
sóval, vízzel, könnyel
elegyes a leves.

Népek Istene, ha
te vagy az Istenünk,
lépj a történelem
lángjaiba velünk!

Ezért kellett nekünk
más földjít rontani?
Senki báróért a
vérünket ontani?

Senki báróéknál
hatodos tengeri –
a jó Isten jó és
mégis megengedi?

1941

A pór megszólal a magyar úriszék előtt

Hol is kezdjem?... megszülettem,
majorok rongyosa lettem
s halásza a tiltott tónak –
nappal meg a búzát hordom
pallására Csevics grófnak.
Van is a fejemnek gondja,
őszül is korán a lombja.

S ha elfogok egy kis nyúlat,
családom csak titkon múlat,
Úristen! mert jön a zsandár,
s rossz hátamon lánkol a sors,
s szegény két kezemre vas vár.
Azért álltam elébetek,
hogy erről beszéljek véletek.

Meg akarom végre tudni:
mért is lehet engem rúgni
azoknak, kik idegenül
élnek itt, míg véretek, én,
ezer éve sírok belül?!
Értük, ugye, szaladtatok,
s engem magamra hagytatok.

S mennyi vérem folyt el ingyen
s hasztalan folyt... Néhány ingen
más vette meg a jussomat
– hagytátok, hogy rétjeimre
fanyelvű urak fussanak!
Hópillájú szőke grófnók
hangos pereputtyai ők.

Mert ti néktek grófnő kellett,
s annak úri fara mellett
köptétek az ősi vásznat:
illatos kis bugyogókért
bérbe adtatok a szásznak,
a görögnek, a zsidónak,
teljes értelmén a szónak.

Hogyha nem igazat mondok,
üsetek le, mint bolondot:
eltűröm az úriszéktől:
se virágom, se országom,
visszaállok az egésztől.
De én tudom, mért jár a szám,
akárhogy is bámultok rám.

Elvettétek kaszálómat,
jogaimat, a hálómat,
s el az arcomról a mosolyt,
hurok minden szavatok és
törvény, ami lassan megfojt.
Falum mögött, az út felén
a temető se az enyém.

Mert ha épp úgy akarjátok,
legázolja a gulyátok.
De lépjen át csak egy bornyam
gyepütökön... kereshetem
igazamat fenn a holdban.
Tietek itt a kis hal is,
síromon a kakukk-jaj is.

Tietek vérem tizede,
csirkéim s barmaim fele,
tietek a szabadságom,
szőlőm, kotlóm és a piros
almám fönn az almafámon;
zacskó lencsém, a sajtárom,
s még a lécs is a pajtámon.

Fiam is és az ereje,
sárházamnak az eleje,
gyufám lángjából egy kicsi,
szekerem és jányom is, ha
a tejet eladni viszi.
S tietek kosaim gyapja,
kutyámnak jó futós fattya.

Az ősz minden vadlibája,
s kecském síró kis gidája,
tíz juhom után két bárány,
tallómon a nyúl... és fönt a
nagy vaskapu Buda várán.
Ezzel szemben ott van az én
bánatom. Az mind az enyém.

S enyém fele vad-ibolya,
Szent Mihály fekete lova,
s enyém, amikor vérbe fül
a szabadság... és enyém, mikor
dalolva jön a föld alúl –
enyém az új forradalom:
a magam jussát csak nem hagyom!

1941

A vádló hangja

Tallótlan seregnek
tallózó ezrei,
tudjuk, miért hányódtak
Amerikába ki.

Mert kinn, Vizesfáson
Nádasdy grófnőnek
pusztáján kell a hely
száz kövér göbőnek.

Fekete-Éren meg
a nagy fehér kastély
mindig több könnyet és
kisebb kenyeret mér.

Ahol a Korhány foly,
kinn, a vize mellett
Gyanté is rúgást ad
ölelések helyett.

S akármerre nézünk,
csak a szívünk hül el,
hogy a kasznár mind Brüll,
az erdész meg Müller!

De a hóviharba
disznót makkoltatni
Kondás Ferkét küldik
szívére bút rakni.

Kenyértelen ünnep,
pendelytelen gyerek –
s ezer éve fogy a
vereckei sereg.

Ezért vádol értük
bűnében is tisztán,
mielőtt lehull a
sírba Sinka István.

1942

Medvigy Endrét vezeti Sinka egykori útjain
Berta Árpád (Bérci László felvétele)